

Вспаслав

Юрий КОКОВ:

Авария салган хатаны кетериуге къошулганла кеслерин аямай кюрешгендиле

Бу кюнде саулай кырал Радиация авариялада бла катастрофалада ёлгенлени эсгеруио кюнюн белгиледи. Юрий Кокв Чернобыль АЭС-де авария салган хатаны кетериуге къатышханлагъа айланып, кесини Instagramдагы бёлюмюнде былай белгилегенди:

«Отуз жыл мындан алгъа ХХ ёмюрно бек уллу техноген катастрофасы болганды – Чернобыль АЭС-де авария кёл палахла келтиргенди. Аны хаталарын

кетериуге Къабарты-Малкъарны келчилери да къатышхандыла, жашауларына, саулукларына да уллу къорккуу тошгенине да къарамай.

Аланы не зат сакълагъанын ала бек иги билгендиле, болсада арха турмагандыла, кеслерин аямагандыла, жигитча кюрешгендиле, борчларын бет жарыккы толтургандыла. Ёлгенлени атлары бир заманда да унутулмасын. Аварияны хаталарын кетергенлени алларында уа баш урабыз.

ТЮБЕШИУ

Партнёр байламлыкъланы кенгертирге оноулашхандыла

Тюнене КъМР-ни Правительствосуну ююнде Къабарты-Малкъарны биринчи вице-премьери Муаед Дадовну коммерциалы болмагъан партнёрлуккуну «СНГ-ни экономикасын айнаытуу арасы» деген координация советини председатели Анатолий Казаков бла тубешиу болганды. Ушакъгъа АПК-да, промышленностьда, машинала ишлеуде, энергетикада, фармацевтикада эмда республиканы башха бёлюмлерини бир къауумунда уллу предприятаяланы оноуучулары къатышхандыла.

Тубешиуно кезиуеде эки жанына да хайырлы бирге ишлеуно кенгертиуно, регионну сатыу-алуу-экономика онгларын кючлендире барыуно, турист-рекреация комплекси айнаытууно, КъМР-ни жеринде инвестиция проектлени жашауда бардыругъа къатышыуно амаллары сюзюлгендиле. Анатолий Казаков акыл этгенден, туризм бла эл молк саулай СНГ-де артыкда файдалы бёлюмледиле. Къабарты-Малкъарны уа ол жаны бла уллу онглары бардыла. Аны табийгат байлыкълары кёл болгъанлары бла бирге арт жыллада инфраструктура объектлени саны да ёсгенди: кёгетле сакъланырча орунла ишленгендиле, Европада бек бийик канат жол тартылганды.

Партнёр байламлыкъланы кенгертир, экономика жаны бла бирге ишлеуно кючлендире мурат бла «СНГ-ни экономиканы айнаытуу арасына» Къабарты-Малкъарда бёлюмюн ачаргъа кереклиси айтылганды. Бу ара ачык рынок кзуар, коммерция ишде жангы битеулю коммуникация системаланы хайырланыр кюн, предприятая-

ланы информация жумушла бла жалчытуу, налогла эмда таможня бла байламлы законодательствону, финанс рыноккланы, юридический болушлуккуну жорукъларын ангылатуу, инновация проектлени СНГ-ни кыралларында жашауда бардыругъа себеплик этиу дегенча ишлеге баш магъана береди.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

ПАРЛАМЕНТ

Татьяна Егорова РФ-ни Законла чыгъаруучуларыны советини кенгешине къатышырыккъды

29 апрельде Санкт-Петербургда Таврический дворцеде Россей Федерацияны Федерал Жыйылыуунда РФ-ни Законла чыгъаруучуларыны советини эмда аны президиумуну кенгешине болуукъду. Ол Россейли парламентаризмни кюнуне эмда Кырал Думаны 110-жыллыгына аталып бардырылуккъды. Аны ишине КъМР-ни Парламентини Председатели Татьяна Егорова да къатышырыккъды. Ол Советни социальный политика жаны бла комиссиясыны къауумуна кийрилгенни белгилерчады.

Жыйылыуда РФ-ни Президентини Федерал Жыйылыуга Посланиясында белгиленген борчланы толтурууно жоллары сюзюлуккъоле, шёндого болумда халкъгъа социальный болушлукъ этуио мадарларына къараллыккъды.

Парламентарийле дагыда «РФ-де стратегиялы планны юсюнден» 2014 жылда 28 июньда чыгъарылган 172-ФЗ номерли федерал закон къалай толтурулганын тинтириклерди да белгиленеди. Андан сора да, Законла чыгъаруучуларыны советини халкъла аралы байламлыкъланы жаны бла комиссиясыны ишине эселлери чыгъарылуккъдыла, кыралда законодательствону болуму сюзюлуккъо. Советни Президиумуну эмда комиссияларыны къауумлары да жангырылуккъдыла.

Кенгешге къатышханлагъа россейли парламентаризмни тарыхына аталып кёрмюч кыраллыккъды. Ол Россейни кырал тарых архивини фондундан документленен кыраллыккъды, «Парламентаризм къалай башланганды» деген фильм да

кёргозюлуккъо.

Россей Федерацияны Федерал Жыйылыуунда РФ-ни Законла чыгъаруучуларыны совети Россейни Федерал Жыйылыууну палаталарында кенгешчи эм консультатив орган болгъанын белгилерчады. Ол 2012 жылда май айда кыралганды. Бу органни баш борчу РФ-ни бла субъектледе кырал власть органланы араларында полномочияланы юлешиу, Федерация Советни, Кырал Думаны, кыралны субъектлеринде законла чыгъаруучу органланы контроль жумушларын тамамлау, законланы чыгъарууда байламлыкъланы жалчытуу, парламентарий сынауно кенгертиу жаны бла законла бла жалчытыргъады.

КъМР-ни Парламентини пресс-службасы.

Саугъалау

Школчула правога таянган жамауатны жорукъларына туюннгендиле

КъМР-ни Парламенти РФ-ни Кырал Думасыны 110-жыллыгына республиканы школчуларыны арасында «Мен эм закон» деген темагъа бек иги эселлени конкурсун бардырганды. Тюнене уа анда хорлагъанлары саугъалауа аталган кыуанчлы жыйылыу болганды. Аны законла чыгъаруучу органни башчысыны орунбасары Жанатайлы Салим, Билим берии, илму эм жаш тёлю политика эмда Законлукъ эм право низам жаны бла комитетлени таматарлы Светлана Азикова бла Грант Мовсисян къатышхандыла.

ларына диплома берилгендиле. Ол а бир ненча бёлюмде бардырылганды. «Закон хар кимге да тенг магъаналы болургъа керекди» деген секцияда Прохладна районну Прималкинское элини окъуучусу Елена Марьяш алчы болганды. «Законла гражданы кыоркютургъа угъай, алагъа болушургъа деп жарашдырылгандыла» деген номинацияда

Жанатайлы Салим, жаш адамлары алгышлай, быйыл россейли парламентаризмни тарыхына магъаналы жыл болгъанын чертгенди – кыралда Дума ишлеп башлагъанлы 110 жыл толганды. Ол биринчи айырыулары, аны къауумуну юслеринден да къыска айтханды. «Андан бери озган заманны ичинде россейли парламентаризмге торлю-торлю сынауладан ётерге тошгенди. Биогюлюкде уа РФ-ни Кырал Думасыны алтынчы чакъырылууу ишлейди. Быйыл а аны жангы къаууму сайланырыккъды», дегенди ол.

Салим Алиевич Къабарты-Малкъарда законла чыгъаруучу органни ишине юсюнден да къыска айтханды эмда жаш адамлагъа тириликлери ючюн ыразылыгъын билдиргенди. «Шёндого заманда жамауат жашаугъа къатышыргъа, кыралны законларын билдирге, окъургъа керекди. Бюгонда сизге – келир заманда кыралыбызны айнаытырыккъ жаш тёлөгю», дегенди ол. Бу тубешиу залда жыйылган

жаш адамлары эслеринде кёл заманга кыалыр ючюн, аланы депутатлагъа соруула берирге онглары болганды. Биринчинден, республикада коррупциягъа къажуу законла жетишенидиле, деп соргандыла. Грант Мовсисян ала битеу сфераланы толусулай жалчытадыла деп айтырча туююлдо, дегенди. «Алай болгъанлары толтурсакъ да тамамды», дегенди ол.

Светлана Азикова уа улутха алгъан угъай, аны берген да законланы бузгъанын эсгертенди. Ол жуукъ заманда Бир кырал экзамен башланырыгъын белгилеп, ата-аналарыны ахчаларына ышанмай, кеслерини билимленери ёсдюрюрге чакъырганды. «Ийяныгъыз манга, билими болгъанын балларын бир адам да туюшюрлюк туююлдо», дегенди Сёз иш бла жалчытыуно, Парламентде Жаш тёлю палатаны ишине, кыралда жаш тёлю политиканы юслеринден да барганды.

Ызы бла уа конкурсда хорлагъанлагъа эмда аланы илму башчы-

Элбрус районну Кёндеден элини 2-чи номерли школуну окъуучусу Толбайлы Фарида хорлагъан жерге чыккъанды. Аны илму башчысы Чеченлы Кларады. Дагыда «Мен эм закон» деген конкурска энчи кёзден кырагъанлары ючюн белгиленгенлени араларында Яныкчи элини школуну окъуучусу Габаланы Динара биринчи болганды. Аны илму башчысы Габаланы Зухуррады. Башха номинациялада хорлагъанла да ачыкълангандыла.

«Аманлыкъ ючюн ёлтиюрюгеми» деген бёлюмде уа Терк районну Жангы Малкъар элини орта школуну келечиси Сардал Курбанов биринчи жерни алганды. Аны илму таматасы Кишитканы Еленады.

Ахырында уа Толбайлы Фарида РФ-ни Кырал Думасыны юбилейине атап, назму окъугъанды. Тубешиу суратха туюшуу бла бошалганды. Школчулагъа Парламентини мекамнында экскурсия кыралганды.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Къайгырыу

Арт эки жылны ичинде ёксюз сабийлеге -200-ден артыкъ фатар

Залукокоже шахар поселенияда ёксюз сабийлени бир къауумуна жангы фатарладан ачыкча берилгендиле.

Къабарты-Малкъарда алгъын акылбалык жыл саннга жетген ёксюзлеге фатарла эски юйледен алынып тургандыла. Алай арт жыллада алагъа жангы да, тынгылы да журтла ишлеуге энчи эс бурулады. Районну арасында да ма аллай юй

хайырланылыргъа берилгенди. –Арт эки жылны ичинде ёксюз сабийлеге деп республикада саулай да 200-ден артыкъ фатар салыннганды. Ол программа жашауда андан ары бардырылуккъды. Быйыл жюзден аслам фатарны тамам этип юлеширге белгиленеди.

Алай юйле бусагъатда Урван эмда Лескен районлада союледиле, деп чертгенди къу-

уанчлы жыйылыуда КъМР-ни кзурулуш эмда жашау журткоммунальный миолк министри Анзор Тутуков. Ол билдиргенча, бюгонюкде мингге жуукъ адам

кезиулерин сакълайдыла. Республика бу къарысуз къауумгъа жангы да, тынгылы да журтла ишлеп берии жаны бла борчун жыл сайын да толтурады.

АЧЫЛУУ

Медицина болушлуккуну - жашагъан жерлеринде

Залукокожеде ара район больницада 10 ундуругуу бла кюндюзюгю стационары эмда дарманла сакъланыучу склады болгъан гинекология бёлюм ачылганды. Ол битеу керекли оборудование, мебель бла да тынгылы жалчытылыннганды.

Бюгон бизге керти окъуна кзуанчлы кюндю, дегенди КъМР-ни Правительствосуну Председателини орунбасары саулукъ сакълау министр Ирма Шетова. – Бу бёлюм бир жылгъа 600 тиширууно саулугъуна къарарыккъды. Энди алагъа тынгылы медицина болушлукъ алыр ючюн башха шахарлагъа барыр кереклиси боллукъ туююлдо.

Ол кёл багъуу учреждениларыбыз ырысчы, техника жаны бла да осал халда болгъанларын эсгертип, бусагъатда республиканы башчылары аны жангыртууно къайгысынын этедиле, кёлларыннан келгенни аямайдыла, деп къошханды.

Руслан ИВАНОВ.

Жазылуу-2016

*Хурметли окъуучула!
Биринчи апрельден 2016 жылны экинчи жарымына жазылуу кампания башланганды. Сиз «Заман» газетге почта связыны къайсы бёлюмюнде да жазылыргъа онг табырыксыз. Алты айгъа жазылууну багъасы - 788 сом 52 капекди. Почтагъа барып, газетни кесигиз алсагъыз а - 712 сом 02 капек.
Бу магъаналы ишни тамамланыуун узакъгъа созмагъыз!*

Бизни индексибиз - 51532

Эл миолк

Бир сагъатны да зырафына ашырмай

Бу чууакъ кюнде Прохладна районну сабанларында эл миолк техника танг эрттенден кечеге дери къыстау ишлейди. Арендаторла, предприятаяла да урлуккуну заманында себиш бошаргъа кюрешедиле.

Муниципалитетни Эл миолк эм аш-азыкъ управлениысындан билдиргенлерине кёре, бюгонюкге жазлыкъ арпа бла будай, гетен эм кзудору толусулай себилип бошалгандыла. Дагыда жюз гектаргъа тары, төрт жюзге – татран, тогуз жюзге жуукъ гектаргъа мал ашха жаралуу нартох себилгенди. Чёплеуно бла нартохно урлугъун салыу иш да кёл къалмай бошалыргъа ушайды.

Мирзеулук битимледен сора, аграрчыла тахта кёгетлени да саладыла. Сохан, помидор, наша, быхы, картоф, мал ашха жаралуу битимле аслам жерни аладыла.

Кюзде себилген мирзеулук битимлени семиртгичле бла байкъландыруу иш да тири барады. Эки айдан сора тирлик жыйыу башланырыккъды.

Бизни корр.

ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИЯ

Эски кёпюрню кьадаары бу кюнледе ачыкъланырыкъды

Нальчикде Мальбахова орамда «Жашил рынокну» кьатында кёпюр тозураганыны юсюнден озганыкълар республиканы Башчысы Юрий Коков кьауум ведомстволаны таматарлары бла бирге алайга барып, болум бла шагърей болгъанларын айтылгъан эди. Алай бла бу объектни кьадаары энди кьалай боллугуну юсюнден Нальчик шахарны администрациясында бардырылгъан пресс-конференцияда айтылгъанды. Аны ишине КьМР-ни Транспорт эм связь жаны бла кьырал комитетини таматасы Арсен Кудавев, республиканы Жол молк управленийыны башчысы Валерий Куниев эм башхала да кьатышхандыла.

«Россей Федерацияны граждандларыны айырыу эркинликлерини эмда референдумга кьатышырга эркинликлерини баш гарантияларыны юсюнден» 2002 жылда 12 июнда чыгарылгъан 67-ФЗ Федерал законуну 28-чи статьясыны 7-чи пунктунда, «Кьабарты-Малкъар Республиканы Айырыу комиссиясы юсюнден» Кьабарты-Малкъар Республиканы 2003 жылда 18 февральда чыгарылгъан Законуну 2-чи статьясыны «е» пунктунда, «Кьабарты-Малкъар Республиканы жер-жерли айырыу комиссияларыны юсюнден» Кьабарты-Малкъар Республиканы 2003 жылда 8 январьда чыгарылгъан 1-РЗ номерли Законуну 8-чи

Администрацияны башчысы Арсен Алакаев билдиргенге кёре, бу кёпюрге кьырк жылдан аслам болгъанга ушайды, алай ол кьачан ишленгени уа шарт белгилли туюлду. Объектни саулай узунлугу 165 метр болады. Аны туюбу бла темир жол барады. Ол шахарны ичинде кьауум инфраструктура объектеге, ол санда «Гидрометте» дери созулады. Аны олтурук кьорулуш материалла эм башха затла ташуу бла кьорешген предпринимательле хайырланадыла.

Кёпюр салыннган жылда аны магъанасы бек улуу эди дерчады. Заводла, фабрикала тынгылы ишленген кезиу, металлургияны кьайнагъан заманы. Шёндю уа аны хайырланыу жылдан жылга азая барады. Кёпюрню юсюнден а алай айтырча туюлду. Арсен Кудавев билдиргенге кёре, бюгонлюкде аны юсю бла бир сутканы ичинде эки мингден артык машина ётеди. Аланы саны да аз-аздан ёсе барады.

Бир-эки жыл мындан алгъа Юрий Коков республикада быллай объектлени барын да тынгылы тинтирге буйрукъ берген эди. Ала уа сегиз боладыла. «Аланы барын да толусунлай тинтгенбиз, бу объектден кьалгъанларыны халлары иги болгъанын да белгилегенбиз», - дегенди Валерий Куниев.

Пресс-конференцияда айтылгъаныча, республиканы Башчысы тийишли ведомстволарга бу кёпюр бла мындан ары не этерге кереклисини юсюнден онунчу майгъа дери кеслерини оюмларын билдирмеге буйрукъ бергенди. Алай бла бюгонлюкде бу жумушну тамамлауу юч амалы барды: тынгылы жангыртуу, оюп, жангысын ишлеу эмда аны кетерип, алайда тюз жол ачыу.

Кёпюр салыннган жылда аны магъанасы бек улуу эди дерчады. Заводла, фабрикала тынгылы ишленген кезиу, металлургияны

экинчиси сакъатладыла, хар тёртюнчю уа дуняларын алышхандыла. Чернобыльде хауада радиация Хиросимадан эсе юч жюз кере кючлю эди. Анга да кьарамай, аны жайылырга кьоймай, жашла алгъа салыннган бюрчну толтургандыла.

«Биз аварияны кетериге кьатышхан тенглерибизни, ахулары-бызны хурметлерге, кишиликлерин эсгериге жыйылгъанбыз. Быллай митингге бюгон республиканы районларында да бардырыладыла. Чернобыльни юсюнден кёп шартла келтирирге, айтырга боллукъду.

Авария салгъан заран бюгонлюкде 140-150 минг квадрат километр жерни алады. Ол а бизни республикадан эсе онеки кереге уллуду. Аны зараны кьоншу кьыраллагъа

Митинг

Аланы жигитликлери бла патриотлукълары унутулукъ туюлду

Чернобыльде атом электростанцияда авариягъа быйыл 26 апрельде 30 жыл болгъанды. Ол эм уллу техноген катастрофалардан бирине саналады. Аны бла байламлы озгъан геурюге кюн Нальчикде черныбыльчилеге жораланып митинг бардырылгъанды. Анга аварияны кетериге кьатышханла, аланы ахулары, кьырал власть органдары, жер-жерли администрациялары, жамауат организациялары келечилери, журналистле, школчула да кьатышхандыла. Митинг ауушханланы эсгерип бир минут шош тургъандан башланганды.

Жыйылыуда черныбыльчилеге республиканы таматарларыны эмда жамауатны атындан ыразылыкъларын билдирип КьМР-ни Президентине биринчи орунбасары Муаед Дадов, республикада МЧС-ни Управленийыны таматасы Михаил Надёжин, КьМР-ни аскер комиссары Мухсин Собиров, шахарда Чернобыльчилени «Ликвидатор» деген жамауат организацияларыны председатели Алик Хадзугов эм башхала сёлешгендиле.

Бу аварияны кетериге саулай да кьыралдан 600 мингден аслам адам кьатышханды. Аланы санында Кьабарты-Малкъардан да 25-40 жыллары толгъан 1740 адам болгъанды. Бюгонлюкде уа аланы хар

да жетгенди. Россейни 60 минг квадрат километр жери, эл молкге жарагъан эки миллион гектары зыраф болгъанды. Бюгонлюкде да радиация кесин билдиргенлей турады, - дегенди Дадов митингге сёлеше.

Ким биледи, бу адамла, заманында кьатышып, кьоркьуну кетермеселе, аны хатасы не болумгъа жетер эди. Аны биргиулер болгъаны, республиканы жашаууна тири кьатышханлары да бек кьуандырады. Чернобыльчилеге аталгъан эсгерте боллукъ жерде

экинчиси сакъатладыла, хар тёртюнчю уа дуняларын алышхандыла. Чернобыльде хауада радиация Хиросимадан эсе юч жюз кере кючлю эди. Анга да кьарамай, аны жайылырга кьоймай, жашла алгъа салыннган бюрчну толтургандыла.

«Биз аварияны кетериге кьатышхан тенглерибизни, ахулары-бызны хурметлерге, кишиликлерин эсгериге жыйылгъанбыз. Быллай митингге бюгон республиканы районларында да бардырыладыла. Чернобыльни юсюнден кёп шартла келтирирге, айтырга боллукъду.

таш орнатылгъанлы онеки жыл болады. Аны ишин этип, узакъгъа созмай, эсгерте жарашдырырга да тийишлиди. Надёжин, Россейни МЧС-ни министрини буйругуна кёре, Чернобыльде ишлеге тири кьатышхан бешеуленни ведомствону атындан майдалла бла сауғалагъанды. Ахырында жыйылгъанла эсгерте ташха голле салгъандыла.

КУРДАНЛАНЫ Сюлемен. Сурат авторнуду.

Студент жаз башы

Игиледен игилери сайланырыкъдыла

Бу кюнледе КьМКьУ-да студентлени художестволу чыгармачылыкъларына «Студент жаз башы - 2016» деген фестивалыны кьууанчы халда ачылгъанды. Ол Кинону жылына аталып, «Вот это кино!» деген тема бла бардырылады.

Фестиваль жыл сайын да кьуралады. Аны мураты фахмулу жаш тёлню ачыкъланду. Анга кьатышханлары вузну ректору Юрий Альтудов алгъышлагъанды. Юч кюнню ичинде эм иги команда кьайсы болгъаны белгилениригиз эм ол «Битеуроссей студент жаз башына» барлыгын да билдиргенди. Жаш адамлагъа - жетишим, кьараучулагъа уа сейир программаны тежегенди.

ачыкъланган командалагъа багъа саллыкъ жюрини санындадыла. Хар бирини программасы сегиз номерден кьуралырга керекди. Алагъа уа онушар балл берилликди. Багъа сала туруп, жаш адамлары артистлик фахмуларына, фестивалыны темасын кьалай ачыкълангъанларына, жанрлары энчиликлерине бла тюрлюлюклерине, оюмну сейирлигине эс буруллукъду. Номерлерден биринчиси визитный карточкады. Халкъ чыгармачылыккыны уа командала аладан экинчиде ачыкъларгъа керекдиле. Сахна жанрлагъа бла ызлагъа уа бешиси ёлжонеди.

концерт программа фестивалыны битеулю темасы бла бирге университетни, институтну, колледжни эм факультетлени жашауун, ишин да кёргозторге тийишлиди. Хар командагъа сахнада турурга 40 минут бериледи. Программасын ол заманы ичине сыйындыралмагъан биринчиликни алапкъ туюлду.

Балла салыннганларындан сора санау комиссия битеу да табельвени бирге жыйышдырып, конвертлеге жыйрыкъды. Фестивальда кьайсы команда хорлагъаны уа «Студент жаз башы - 2016» гала-концертде белгиле боллукъду.

КьМР-ни сыйлы артистлери Мурад Думанов бла Ирина Рахитина, КВН-ны Краснодар лигасыны чемпиону Амир Шетов, тележурналист Аталаны Азнов, пародист Азамат Дзагаштов фестивалда хунерлерин

Конкурсну жорукъларына кёре,

Бизни корр.

Документле

Ирхин Александр Геннадьевични Прохладный жер-жерли айырыу комиссияны председатели кьуллугундан эркин этиуню юсюнден Кьабарты-Малкъар Республиканы Айырыу комиссиясыны БЕГИМИ

2016 жыл 26 апрель Нальчик ш. №133/2-5

«Россей Федерацияны граждандларыны айырыу эркинликлерини эмда референдумга кьатышырга эркинликлерини баш гарантияларыны юсюнден» 2002 жылда 12 июнда чыгарылгъан 67-ФЗ Федерал законуну 28-чи статьясыны 7-чи пунктунда, «Кьабарты-Малкъар Республиканы Айырыу комиссиясы юсюнден» Кьабарты-Малкъар Республиканы 2003 жылда 18 февральда чыгарылгъан Законуну 2-чи статьясыны «е» пунктунда, «Кьабарты-Малкъар Республиканы жер-жерли айырыу комиссияларыны юсюнден» Кьабарты-Малкъар Республиканы 2003 жылда 8 январьда чыгарылгъан 1-РЗ номерли Законуну 8-чи

статьясыны 5-чи кесегини «а» пунктуна тийишлиликде Кьабарты-Малкъар Республиканы Айырыу комиссиясы бегим этеди:

1. Кандидатурасын «Единая Россия» Битеуроссей политика партияны Кьабарты-Малкъар регион ёлжюму кёргозтген Ирхин Александр Геннадьевични кесини тилеги бла Прохладный жер-жерли айырыу комиссияны председателини кьуллугундан полномочиялары тауусулгунчу эркин этерге.

2. Бу бегимни асламлы информация органлада басмаларгъа эмда Кьабарты-Малкъар Республиканы Айырыу комиссиясыны Интернет сайтына салырга.

Айырыу комиссияны председатели В.М. ГЕШЕВ
Айырыу комиссияны секретары ДЖАППУЛАНЫ М.Х.

Шереуев Руслан Тлостанбиевични Черек жер-жерли айырыу комиссияны кьол кётюрюрге эркинлиги болгъан членини кьуллугундан эркин этиуню юсюнден Кьабарты-Малкъар Республиканы Айырыу комиссиясыны БЕГИМИ

2016 жыл 26 апрель Нальчик ш. №133/4-5

«Россей Федерацияны граждандларыны айырыу эркинликлерини эмда референдумга кьатышырга эркинликлерини баш гарантияларыны юсюнден» 2002 жылда 12 июнда чыгарылгъан 67-ФЗ Федерал законуну 29-чу статьясыны 6-чы пунктунда, «Кьабарты-Малкъар Республиканы Айырыу комиссиясы юсюнден» Кьабарты-Малкъар Республиканы 2003 жылда 18 февральда чыгарылгъан Законуну 2-чи статьясыны «е» пунктунда, «Кьабарты-Малкъар Республиканы жер-жерли айырыу комиссияларыны юсюнден» Кьабарты-Малкъар Республиканы 2003 жылда 8 январьда чыгарылгъан 1-РЗ номерли Законуну 4-чо статьясыны 2-чи кесегини «а» пунктуна тийишлиликде Кьабарты-Малкъар Республиканы Айырыу комиссиясы бегим этеди:

1. Кандидатурасын Черек муниципал районну жер-жерли самоуправление Совети кёргозтген Шереуев Руслан Тлостанбиевични кесини тилеги бла Черек жер-жерли айырыу комиссияны кьол кётюрюрге эркинлиги болгъан членини кьуллугундан полномочиялары тауусулгунчу эркин этерге.

2. Черек жер-жерли айырыу комиссияны кьауумунда бош болгъан жерге кандидатурала кёргозтоу башланганы юсюнден билдирмеге.

3. Кьабарты-Малкъар Республиканы Айырыу комиссиясыны информация билдириуюню текстин кьабыл кёрюрге (ол кьошулады).

4. Бу бегимни асламлы информация органлада басмаларгъа эмда Кьабарты-Малкъар Республиканы Айырыу комиссиясыны Интернет сайтына салырга.

Айырыу комиссияны председатели В.М. ГЕШЕВ
Айырыу комиссияны секретары ДЖАППУЛАНЫ М.Х.

Кьошахъ
Кьабарты-Малкъар Республиканы Айырыу комиссиясыны 2016 жылда 26 апрельде чыгарылгъан 133/4-5-чи бегими бла кьабыл кёрюлгенди

Черек жер-жерли айырыу комиссияны кьауумунда бош болгъан жерге айырыу комиссияны кьол кётюрюрге эркинлиги болгъан членине кандидатураланы кёргозтоу башланганыны юсюнден информация билдириу

Черек жер-жерли айырыу комиссияны кьол кётюрюрге эркинлиги болгъан членини полномочиялары болжалындан алгъа тохтатылгъанлары бла байламлы эмда «Россей Федерацияны граждандларыны айырыу эркинликлерини эмда референдумга кьатышырга эркинликлерини баш гарантияларыны юсюнден» Федерал законуну 26-чы статьясыны 6-чы пунктун башчылыкълар алып, Кьабарты-Малкъар Репу-

спубликаны Айырыу комиссиясы Черек жер-жерли айырыу комиссиягъа кьол кётюрюрге эркинлиги болгъан жангы членине кандидатураланы кёргозтоу башланганыны юсюнден билдиреди.

Документле бу билдириу басмаланган кюнден башлап 20 кюнню ичинде алынадыла. Аланы бу адрес бла жиберирге керекди: КьМР, Нальчик ш., Ленин пр., 27-чи номерли юй, 151-чи каб., тел. 40-64-96, 40-26-88.

Кьабарты-Малкъар Республиканы Айырыу комиссиясы.

Ирхин Александр Геннадьевични Прохладный жер-жерли айырыу комиссияны кьол кётюрюрге эркинлиги болгъан членини кьуллугундан эркин этиуню юсюнден Кьабарты-Малкъар Республиканы Айырыу комиссиясыны БЕГИМИ

2016 жыл 26 апрель Нальчик ш. №133/3-5

«Россей Федерацияны граждандларыны айырыу эркинликлерини эмда референдумга кьатышырга эркинликлерини баш гарантияларыны юсюнден» 2002 жылда 12 июнда чыгарылгъан 67-ФЗ Федерал законуну 29-чу статьясыны 6-чы пунктунда, «Кьабарты-Малкъар Республиканы Айырыу комиссиясы юсюнден» Кьабарты-Малкъар Республиканы 2003 жылда 18 февральда чыгарылгъан Законуну 2-чи статьясыны «е» пунктунда, «Кьабарты-Малкъар Республиканы жер-жерли айырыу комиссияларыны юсюнден» Кьабарты-Малкъар Республиканы 2003 жылда 8 январьда чыгарылгъан 1-РЗ номерли Законуну 4-чо статьясыны 2-чи кесегини «а» пунктуна тийишлиликде Кьабарты-Малкъар Республиканы Айырыу комиссиясы бегим этеди:

1. Кандидатурасын «Единая Россия» Битеуроссей политика партияны Кьабарты-Малкъар регион ёлжюму кёргозтген Ирхин Александр Геннадьевични кесини тилеги бла Прохладный жер-жерли айырыу комиссияны кьол кётюрюрге эркинлиги болгъан членини кьуллугундан полномочиялары тауусулгунчу эркин этерге.

2. Прохладный жер-жерли айырыу комиссияны кьауумунда бош болгъан жерге кандидатурала кёргозтоу башланганыны юсюнден билдирмеге.

3. Кьабарты-Малкъар Республиканы Айырыу комиссиясыны информация билдириуюню текстин кьабыл кёрюрге (ол кьошулады).

4. Бу бегимни асламлы информация органлада басмаларгъа эмда Кьабарты-Малкъар Республиканы Айырыу комиссиясыны Интернет сайтына салырга.

Айырыу комиссияны председатели В.М. ГЕШЕВ
Айырыу комиссияны секретары ДЖАППУЛАНЫ М.Х.

Кьошахъ
Кьабарты-Малкъар Республиканы Айырыу комиссиясыны 2016 жылда 26 апрельде чыгарылгъан 133/3-5-чи бегими бла кьабыл кёрюлгенди

Прохладный жер-жерли айырыу комиссияны кьауумунда бош болгъан жерге айырыу комиссияны кьол кётюрюрге эркинлиги болгъан членине кандидатураланы кёргозтоу башланганыны юсюнден информация билдириу

Прохладный жер-жерли айырыу комиссияны кьол кётюрюрге эркинлиги болгъан членини полномочиялары болжалындан алгъа тохтатылгъанлары бла байламлы эмда «Россей Федерацияны граждандларыны айырыу эркинликлерини эмда референдумга кьатышырга эркинликлерини баш гарантияларыны юсюнден» Федерал законуну 26-чы статьясыны 6-чы пунктун башчылыкълар алып, Кьабарты-Малкъар Република-

ны Айырыу комиссиясы Прохладный жер-жерли айырыу комиссиягъа кьол кётюрюрге эркинлиги болгъан жангы членине кандидатураланы кёргозтоу башланганыны юсюнден билдиреди.

Документле бу билдириу басмаланган кюнден башлап 20 кюнню ичинде алынадыла. Аланы бу адрес бла жиберирге керекди: КьМР, Нальчик ш., Ленин пр., 27-чи номерли юй, 151-чи каб., тел. 40-64-96, 40-26-88.

Кьабарты-Малкъар Республиканы Айырыу комиссиясы.

Миллетбизни айтхылы уланлары

Жюрегубизде дууча жюрютген журтубузну жырчысы

Бу сураттада миллет маданиятыбызны тарыхында айтхылы инсанларыбыздан бири Шахмырзаланы Осман-жы жашы Саид (1886-1975) жуууклары бла тошождо. Бек алга ол ахлуларын кыаты жюрютген адам болганын энчи чертирге керекди. Кыарындашы Апас ауушанындан сора аны сабийлерине кез-

кыагытха тюшоре эди, окуу-туу ишни да бардыра эди. Назмуучу, устаз, жарыкыландырыучу, фольклорчу, этнограф, тарыхчы кеп халк жырланы, жомакчалы, нарт сөзлени, нарт эпосу эзегин кыраган таурухланы саклаганды келлик төлюлеге.

Бир-бирле, таулула да, башха аз санлы халкчалача,

Закий кылам кыарындашына бийик багъа бичгенди: «Кыара таныгъан адам болуп, бизни тилибизде чынг алгъа назму жаза башлаганнга Кязим саналады, экинчиси Шахмырза улуду». Дагыда Кыулий улу «Кыйын жол» деген статьясында чертгенди: «Мен ангылаганнга кере, «Кыая кызы - кыарылгач» бизни тилде жазылган назмуланы бек игилеринден бириди. Аны жюрексинмей окугъан кыйынды.

Кыарлы тауларыбызны, салкын агъачларыбызны, эмилик сууларыбызны - биз не узакда да жюрегубизде тутхан, кекжорегубизде, дууча, жюрютген бийик жерибизни юсюндөн Саид шатык, ариу жазады.

Кыайсынны «Шахмырзаланы Саид» деген назмусунда окуучуну жюрегине жетерик тизгинле бардыла:

Кыарындаш болдунг сен хар таулу малчыгъа,

жаны бла уллу жетишими - «Таулуну календарын» адабият чыгармача жарашдырганыды. «Поэт рузаманы Думалада 135 жылы болгъан кыарт ыннадан - Жанатайлыны Хаммегерден -1927 жылда, аны ёлорюнден бир жыл алгъа, жазып алганды. Арда, 1970 жылда, ол аны назму халда китап этип чыгарганды басмада», - деп жазады Шахмырзаланы Юрий.

Белгилисича, календары болгъан халк бурунгулугъа, бийик маданиятыгъа саналады. Малкыарлы этнограф таулуланы тамырлары кваллай кючлю болгъанла-

Олтургъанла: Шахмырзаланы - Аминат, Саид, Алексей; соелгенле (солдан онгго): Маржан (Апасны кызы), Сотталаны Адилгерий, Елизавета (Апасны кызы).

кыулак болгъанлай турганды. Суратда Сотталаны Адилгерийни кыатында сол жанындан соелген Апасны кызы Маржанды, онг жанындагы уа Елизаветады. Поэтни сол жанында эгичи Аминат, онг жанында уа жашы Алексей олтурадыла.

Шахмырзаланы Елизавета эсгереди: «Саидча, таза, халал адам дунягъа жаратылгъан болмаз. Аны Нальчикде фатары общежит кибик болуучу эди, битеу шахаргъа келген жууукларыбыз анда тохтау эдиле. Мен да жашагъанма аны кюлунда. Окууугъа киреме дегенинде, ол малкыр тил бла литератураны бёлюмюне барсам суйгенди. Унамайма. Азияда школну бошагъаныбыз ючюн аны тилими терен билмей эдим.

Химия-биология факультетге киреме. Саид ыразы болмагъан эди, экзаменлени кыалай бересе деп студент жылларында бир кере окууна сормагъанды. Ол барыбыз да миллет культурагъа кыулак этсек сие эди. Бизге, Апасны сабийлерине, «мени ёксюзлерим» деучю эди, жаннетли болсун. Атам ёлгенде, гитчечик эдим алыкъа, танымайма аны. Ол а аталык этгенди. Ахча бла угъай, ол жарлы дуняда кимни неси бар эди - жюрек халаллыгы бла».

Саид ангылаганды, эман маданиятыбызны жокъ зат барганын. Кечюнчюлюкде, гыркын табылмагъан дуняда, ол халкыда эшитгенин

эртте-кеч болса да, жокъ боллукъ, эририк сунадыла. Шахмырза улу ийнанмагъанды анга. Аны оюмуна кере, хар инсан да миллет энчиликни, миллет сезимни саклар ючюн кыошумчулукъ этерге борчлуду.

Мен паспорт алып келгенинде, Елизавета деп нек жазгандыла, Лиза дерге жарамаймы эди, деп урушады Саид. «Сормагъандыла манга, Лизаны тюз жазылуу алайды деп этген болура», - дейме. Сора, тёмей, жиялап кыалама. «Да, сен жашынга Алексей атагъанса да», - дейме. Ол а: «Алексей деп тойюлдо ол, Алийди», - дейди, - деп эсгереди Елизавета.

Саид, кыарындашы Апас да Сийнанган адамла эдиле. Экинчи комиссар болганды, кечюнчюлюкюно аллында уа Огъары Чегемде колхозну башчысы эди. Бий тукумлары гунч этген жыллада ол, жашырын алагъа хапар билдирип, кеплени ёлмуден кыутхарганды. Халкыбызны тарыхында аллай шагъатлыкъла чексиз багъалыдыла шёндю жашагъанлагъа да, келлик төлюлеге да.

Кыанны кючю... Саидни эм Апасны аналары Кыулийланы Хадиджат бла Кыайсынны ата-сы Шууа экиге айланган жууукладыла. Ушакъ негерим былай эсгереди: «Кыайсын кыйын ауруп Чегемге барганында, ол эгченден туугъан, ююмден аякыларым бла чыгып, арта уа бауурум бла кыайтым», - деген эди.

Кыара танытдынг кеп кыйчуугъа, ташчыгъа. Таулары суйдонг, татлы, ачы да кёрдюнг, Бу жанынг кибик кёрген жеринге кирдинг. Кыабырынга жауады кыары, жаууну. Барыбыз кёрлюгюбюз да олду, жаным. Башха жерде квалмагъанынга ыразы бол, кесине алганынга Чегем ауузу. Жат, Саид Шахмырза, суйген тауларында, Ол эди сени осуатынг барына. Мен келгенме кыабырынга, сени жокълап, Сен ырахат жат Фардыкда, мени сакълап...

Сабийлери Леваза эм Рошит бла. рын кенг белгили этгенди. Дагыда ол халкыбызда жюрюген тукум тамгаланы жыйганды. Кыабарты-Малкыар илму-излем институтта ишлеген 1958-1974 жылларында Саид ай хакъы - 120 сом, бир кюннге командировкасы уа 1,30 сом болуп, машинасыз элден элге жауу барып, жыйгъан информациясы бюгонлюкде бизни миллет сезимлибизни кырагъан кыйыматыды.

Кыанны кючю... Шахмырзаланы жашы Алексей да битеу жашауун таулары эм таулулары ариулукларынын суратха тюшорюуге жоралаганды. Таулада ташча кыаты адамла тууадыла. Аладан бири, сёзсюз, Шахмырзаланы Саид эди.

БАЙСЫЛАНЫ Марзят. Суратла ШАХМЫРЗАЛАНЫ Елизаветаны архивинден алынгандыла.

САУЛУКЪ

Жукъугъузну бузмагъыз!

Артыкъ семизликке сылтау - Роман Вячеславович, адам ишлеген заманды иги жукъулаймагъанлыкыгъа, солу кюнде уа жукъудан тояса уа?

Иш анда тойюлдо, бир ненча кюннге алгъадан жукъула квалыргъа онг жокъду. Кеп керекли гормонла жангыз да кечени энчи бир кезиунде чыгъарыладыла. Абаданлада уа, ол санда, санны - чархны ауурлугун эселде тутанла да. Алай бла дайым тынгылы жукъуламагъан терк окууна семирп башларгъа боллукъду. Эр кишиле да сакъ болургъа керекдиле - тестостерон гормон да кече кыуралады.

Андан сора да, кече жукъулауыгъа артыкъ берилмегенде гипертониядан, язва эм талай башха аурууладан асламыракъ кыйналдыргъа боладыла. Аны орунуна уа солуу кюнде тюше дери тешекден кыопмай турсагъыз, чархыгъыз юйренгенгени низамны бир ненча сагъатха бузасыз. Ол а арда битеу физиология процесслени барыуларына чурум салады. Аны ючюн ары дери кыуралгъан болжалдан бир-

Саулык сакълауну битеудуния организациясы адамны саулуугун белгилеген шартланы санында татлы жукъуну аурумагъан жюрек, женгил солуу, кючлю иммунитет бла тенг салганды. «Аны юсюндөн Гиппократ да билгенди. Ол адам жукъулагандан сора санларында женгиллик сезе эсе, ауруу ажалсыз болганына ийнанганды», - дейди Соминологаны россейли общественларыны президенти, «Барвиха» клиника санаторийни жукъу жаны бла медицина арасыны башчысы, медицина илмуланы доктору, профессор Роман Бузунов.

эки сагъатдан кеп турмазгъа кюрешигиз.

- Кереклисича бир жукъулаганыгъа уа кыалай ангыларгъа боллукъду?

- Уянгандан сора онбеш минут ётгенлей, жукъусурамай кыобул, жумушланы этип айлана эсегиз, кюндюз да жукъугъуз келмегенлей туруп (жангыз да 15:00 - 17:00 сагъатда адам арып, солургъа суйген заманын санамагъанлай), сора кече жатхандан сора онбеш минутдан жукъугъа батылсагъыз, хар не да тапды.

- Телевизорну экранында неда тышында реклама баннерлерден келген кек торсионлю жарык хаталы болганы уа кертимиди?

- Хау. Алары бизни мыйыбыз кюнню жарыгыча ангылай-

ды. Алай эсе уа, мелатонин (жукъулатыучу гормон) аз чыгъарылады, адам да жукъулаймай кеп турады.

Кечере - жомакъ - Адам уллая барганы бла кыйналдып жукъулайды. Ол не бла байламлыды?

- Ол «ауруу» кёбюсюнде жукъуларгъа кваллай бир сийселе да, аллай бир заманлары болганлагъа тиеди. Аны дарманы бошду - жукъуларгъа берилген заманын кысыхартыргъа керекди.

Жукъусузлукъгъа дагыда абаданлада аслам тюбечуо неврология ауурула да келтиредиле - кече аякылары кыоллары кеслери аллына титиреп-квалтырап турса. Хурулда, солуу тохтап квалуу (апноэ) да хаталыды. Алай бу

затладан кыйналганлагъа жукъулатыучу дарманланы ичере жарамайды - адам уянмагъанлай ёлорге боллукъду.

- Тюз бусагъатда жукъулагъан сабийни кулакчыгъына ол эм акыылды, эм жетишимлиди, эм саулукулду деп шыбырдай турсанг, ол кертиси бла да аллай боллукъду дегенлери тюзюмдю?

- Информацианы 80 процентин биз подсознанияны хайырындан алабыз. Анга кере уа, уяна неда кыалкый турган кезиуде адам гипнозгъа бегирек тюшген заманнга саналадыла. Ол сагъатлада аны бир затха ийнандыргъа тынчды - инсан айтылганын тинтмегенлей, магъанасына тюшюнюп кыалады. Юлгюге, экстрасенсле да быллай такыйкыяланы сийюучюдюле. Алай бла сабийге быллай кезиуде ол иги, огурулу, сейир инсан болганына, терк сау боллугуна ийнандыргъа жарарыкыды.

Юлия БОРТА. «Аргументы и факты» газет.

Акция

Бу кюнде Т. Мальбахов атлы кырал миллет библиотекада Битеуроссей социо-культура акция бардырылганды. «Библиокече - 2016» Россейни Культура министрствосуну башламчылыгы бла быйыл ючюнчю кере кыуралганды. Аны хазырлагъанла билдиргенге кере, ол халкыа аралы дарагъа айлана барады. Сёз ючюн, анга энди Беларусь бла Кызахстан да кыошулгандыла.

Библиотеканы хар бёлюмю да акциягъа тынгылы хазырланганын белгилерге тийишлиди. Ары кире барганынглай окууна «Китап окуу. Киногъа кыара. Онлайн викторинаны сорууларына жуагла бер» деген программаны эслерге боллукъ эди. Анда жашла бла кызыла фильмле кыайсы адабият чыгармалагъа кере салынганларын билгенлерин ачыклагандыла. Хорлагъанлары призле бла сауалангандыла. Библиотеканы мекамна, аны бёлюмлерине

Интернетден айырылып, китапханада жыйылгандыла

тынгылы кыараргъа суйгенлеге уа экскурсия да кырагандыла. Алары юслеринден хапарлагъандыла. Кеслерини кыадарларын билерге суйгенлеге уа изотерика салон да сейир эди.

«Библионочь - 2016» Кинону жылына аталып бардырылганын хар бёлюмю иши, айхай да, кесича ачыклаганды. Искустволаны залында «Кино-в волшебный мир кино» деген ат бла хазырланган сайламалада кыараучула «Война и мир», «Анна Каренина», «Фатима», «Табороуходит в небо», «Вий» эм башха фильмлден юзюкле кёрюрге, классиканы эсге тошорюрге онг тапхандыла. Тыш кыраллы литератураны бёлюмю уа алары Владимир Высоцкийни юсюндөн кёргозгенди.

Мында дагыда поэзияны, музыканы суйгенле кеслерини хунерлерин ачыклар онг тапхандыла. «КостяНиканы» да болганды кесини кыараучусу. Жаш адамла аны суюзоуге да кыатышхандыла. «Наш Гагарин» документли фильм да ары келгенлени эслерин кесине бурмай кыймаганды. Аны уа техника эм эл милк литератураны бёлюмю кёргозгенди. Андан сора да, космос темагъа аталгъан викторинала кыуралгандыла.

Китапханада ол кюн белгили кинорежиссер, жазыучу, журналист Владимир Вороков бла да тобушу болганды. Аны уа миллет эм краеведение бёлюм бардырганды. Анга кыатышханла барысы да Владимир Халидовични юбилейи, «За заслуги перед Кабардино-Балкарской Республикой» деген орден бла сауыланганы бла дагыда бир кере алгышлагандыла. Тюбешууге келген окуучула

фильмлерини, адабият чыгармаларыны юслеринден сорула да бергендиле. Энчи эсни уа авторну кеп болмай басмаланган «Дудук» эм «Лица кавказской национальности в произведениях Ворокова» деген китапларына бургандыла.

Сагъынылган бёлюмюно башчысы Гергюкыяны Лейля бла тамата библиотекары Аминат Гожева, тюбешууге келгенлени барысына да ырызлыкыларын билдирип, Владимир Вороковну «Одинокий лебедь» деген фильмени кыараргъа билерге онг тапхандыла. Аны юсо бла кепле балерина Людмила Черинаны чыгармачылыгын билерге онг тапхандыла. Авторну кино искусствода хунерине да дагыда бир кере тошонгендиле. Ахырында барысы да эске кыалыра суратха тошгендиле. Кыонакъ фильмен сора да, бёлюмге торлю-торлю китапларын сауыла-ла-ла-ла.

Окуу залны ишчилери кырагъан «История в лицах: правители России» деген программаны уа энчи чертирчады. Мында ала жаш төлюге Иван Грозныйни, Пётр I, Екатерина II юслеринден хапарлагъандыла. Сагъынылганлары сыфатларын а СКГИИ-ни студентлери ачыклагандыла.

Бёлюм Кыулураны эм Кинону жылларын бирге байлап, жаш төлюге аламан ингри кыраганды, Россейни бачамаларыны жашауларындан энчи билдириуге эте, ала да кезиу-кезиу чыкыгандыла сахнагъа. Аны бла чекленип кыалмай, адабият чыгармалары, кинофильмлени да юслеринден айтхандыла. Сёз ючюн, Алексей Толстойни «Пётр I» деген романына кере эки фильм - «Юность Петра», «В начале славных дел» - салынганды.

Учрежденианы ишчилери бу жол акцияны Кинону жылы бла байламлы этип, уллу тарых романланы экранда кёргозтолген сейирлик фильмлеге айландырылганыларыны юсюндөн тынгылы хапар айтхандыла, ала жаш төлюге эригиуге болмагъанларын да белгилерге тийишлиди. «Библиокечени» мурагы китап окуугъа сейирни кыозгъау болганын эсге алсагъ а, ол ингриде жашланы бла кызыланы Интернетден айырылып, ары аслам халда келгенлери ышандырады. Окуу залны башчысы Зарема Секрекова уа «Акцияны кыурай туруп, экили болган эдик. Бери жаш төлююне былай келгенин кёргенли уа, бютюн кыуанырыгъым, келлениригим да келгенди», - дегенди.

МОКЪАЛАНЫ Зукура.

Билдирю Агабият чыгармаларыгъызыны ийизиз

Ай сайын орус тилде чыкыган «Солнышко» сабий журнал келгече аталгъан адабият чыгармаларына сакълайды. Назмула, хапарла, пьеса, жомакъла магъаналарына, халларына кере жангыла, авторла кеслери жазганыла болургъа керекдиле. Дагыда торлю-торлю элберле, тилбургуучула, санаула, оюна келселе, алагъа да кыаралыкыды.

Редакция жазмалагъа багъа бичмейди, алары арта кыайтармайды, авторла бла бу ишлени юсюндөн даулаша да кирмейди, кесини оюмун билдириу бла чекленеди. Жазгъан затларыгъызы бу электрон адрес бла жиберги: solstar@bk.ru неда почта бла: Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, Басманы юйю «Солнышко» журналы редакциясы.

Чыгармала бу мардада кёргозюлорге керекдиле: - проза бло драматургия - 5 минг харфха дери, сёзлени орталары да саналып; - поэзия - 15 назмугъа дери (400-450 тизгин); - «MS WORL» редакторлукъ текст; - шрифты Times New Roman; - 12-чи келги; - тизгинлени ортасы 1 интервал.

Эсигизни бургууз:

- окуучулары жыл санлары - 6-12 жылгъа дериди; - журналгъа жазганылары Россей граждандстволары болургъа керекди; - жазгъан затла бла бирге автор редакция паспортуну, ИНН, СНИЛС документлерини эм банкда счётуну номерин жибериге керекди. Сорлукулары болганла: 40-92-88 телефон номерге сёлешигиз.

Кыабарты-Малкыар Республиканы Жамауат палатасыны членлери гражданданы приёмгъа алууну графиги (2016 жылда 4 майдан 31 дери)

Дата	Время	Имя	Телефон
4 май	10:00-13:00	Колесников Юрий Александрович	77-28-44
	14:00-17:00	Котлярова Мария Абрамовна	77-67-62
5 май	10:00-13:00	Кочесок Александр Беталович	77-27-46
	14:00-17:00	Кушова Зарема Мухамедовна	77-67-62
6 май	10:00-13:00	Любуна Николай Григорьевич	77-27-46
	14:00-17:00	Мазлоев Руслан Беталович	77-28-44
10 май	10:00-13:00	Маслов Николай Александрович	77-68-23
	14:00-17:00	Машуков Хасанби Хамидович	77-28-44
11 май	10:00-13:00	Назаренко Олеся Владимировна	77-28-44
	14:00-17:00	Олицкий Александр Владимирович	77-67-62
12 май	10:00-13:00	Охов Анатолий Леонидович	77-27-46
	14:00-17:00	Павленко Владимир Порфирьевич	77-28-44
13 май	10:00-13:00	Сохроков Хаути Хазритович	77-68-23
	14:00-17:00	Скакунов Виктор Николаевич	77-28-44
16 май	10:00-13:00	Темирканов Борис Хатуевич	77-27-46
	14:00-17:00	Тхазапелижев Мурат Тулепович	77-28-44
17 май	10:00-13:00	Уяналаны Биязулкыны жашы Борис	77-27-46
	14:00-17:00	Хаджиланы Мухаметни жашы Руслан	77-28-44
18 май	10:00-13:00	Хафизц Мухамед Мусабиевич	77-27-46
	14:00-17:00	Хохонов Мурат Хазреталиевич	77-28-44
19 май	10:00-13:00	Хутуйланы Ханасфийни кызы Светлана	77-27-46
	14:00-17:00	Целоусова Ануся Азаматовна	77-27-46
20 май	10:00-13:00	Шаббаев Леви Меирович	77-68-23
	14:00-17:00	Шапкина Любовь Анатольевна	77-26-46
23 май	10:00-13:00	Шарданов Нодар Абуевич	77-27-46
	14:00-17:00	Шихабыхов Мухамед Хабасович	77-27-46
24 май	10:00-13:00	Энейланы Узейирни жашы Махмут	77-27-46
	14:00-17:00	Этуева Залина Хамидбиевна	77-67-62
25 май	10:00-13:00	Абшаланы Тахирни жашы Магомед	77-28-44
	14:00-17:00	Атмырзаланы Мажитни жашы Магомед	77-27-46
26 май	10:00-13:00	Ашибокова Дамира Арсеновна	77-27-46
	14:00-17:00	Бажев Доти Мустафович	77-27-46
27 май	10:00-13:00	Белова Наталья Сергеевна	77-27-46
	14:00-17:00	Белпайланы Узейирни жашы Суфьян	77-68-23
30 май	10:00-13:00	Битов Хачим Ахмедович	77-27-46
	14:00-17:00	Бобылев Валентин Николаевич	77-68-23
31 май	10:00-13:00	Булатов Арсен Хабжиевич	77-27-46
	14:00-17:00	Вороков Владимир Халидович	77-27-46

КыМР-ни Жамауат палатасыны Председатели Бердов Х. А. гражданданы приёмгъа хар бараз кюн сагъат 10-дан 13-ге дери бардырады (анга алгъадан 77-69-93 телефон номерге сёлешип, жазылыргъа тийишлиди).

Жамауат палатаны Председатели орунбасарлары приёмну бу заманда бардырадыла: Федченко Л.М. - хар геюрге кюн сагъат 14-ден 16-гъа дери (тел. 72-07-80); Аталаны Ж. Ж. - хар орта кюн сагъат 14-ден 16-гъа дери (тел. 42-05-20)

ДАТА

Магъаналы ишлерин бет жарыкълы толтурадыла

Нальчикде Адамланы иш бла жалчытыучу ара кыралгъанлы 25 жыл болады. Аны бу кюнледе кепле алгъышлайдыла. РФ-ни урунуу эмда социальный кыоруулау министри Максим Топилин да жибергенди алгъышлау телеграмманы.

жаш адамла кеслерине тюз сайлау эталлыкдыла, дегенди.

Анда ол адамланы иш бла жалчытыу огурулу эмда сыйлы борч болгъанын чертгенди. Аллай бир жылны ичинде бу служба кесини магъаналылыгын, боюнуна алгъан жууаплы жумушну тынгылы тамамларгъа аны кыолундан келгенин кертгизгеннин айрып айтханды. Анда ишлегенлени профессионал ачыкълары ёсе барырын, кырал салгъан борчланы толтурууда жетишилми болурларын, саулык-эсенлик да тежегенди.

Бу кюнледе уа байрамгъа аталып Къабарты-Малкъар кырал университетни социал-гуманитар институтунда кыуанчылы ишле бардырылгандыла. Алагъа кыатышханла бек алгъа билим беруу жаны бла жумушланы армаркасына баргъандыла. Мында вузу кыаллай усталыкылагуа юйретгенни, ары кириуну жорукъларын да билдире болукъ эди. КъМкъУ-ну ректору Юрий Альтудов акцияны магъаналыгъа санаганды. Аны хайрындан

Андан сора КъМР-ни Правительствоусуну Аппаратыны башчысы Аслан Гудов, республиканы Урунуу, иш бла жалчытыу эмда социальный кыоруулау министрствосунда ишлегенлени бир кыаууу Правительствону Сыйлы грамоталары бла саугъалангандарын айтып, аланы бергенди. Министерствону саугъаларына да кепле тийишли болгандыла. Аланы бере, министр Тюбейланы Альберт Араны коллективини профессионал усталыгы иги да ёсгенин, ол ишизликини азайтыуу кыыйматлы амалларын табалгъа-

ЭСГЕРТИУ ХАЛДА: Адамланы иш бла жалчытыучу служба Къабарты-Малкъарда 1991 жылда КъМАССР-ни Министрлерини Советини 10-чу номерли бегимине кере управления кыралганды. 1998 жылда уа ол Адамланы иш бла жалчытыуу кырал службасын федерал департаментине тюрлендирелиди. 2007 жылны 1 январьдан башлап КъМР-ни Кырал комитетине айландырылады. 2012 жылдан а адамланы иш бла жалчытыуу жаны бла жумушла Россей Федерацияны субъектлерини кырал власть органларыны полномочияларына бериледи.

Республикада иш бла жалчытыуу служба кыралганды - 2008 жылдан 2015 жылгъа дери - эки минден артыкъ жаш адам иш излей келгенди. Аладан жоюзосюно анкетасына кере иш табылганды, жыйырма төрт адам компьютер курсларгъа юйренгенди, 180 иш беричюне ишчиле табылгандыла, 300 артыкъ адамгъа профессионал консултация берилгенди. Бюгонюкюде республиканы адамларын иш бла жалчытыуу ара, анга салынган борчну тынгылы тамамлай, байрамына бет жарыкълы тубейди.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

Грек-рим тутушу

«Динамодан» - алтын майдалла

Малка элни физкультура-саулуку кючлеу комплексинде 2001-2003 жыллада туугъан жашланы араларында грек-рим тутушуудан «Динамо» обществону КъМР-де бёлюмюню биринчилиги бардырылганды. Аны кыуанчылы халда ачылыуунда жыйылганды республиканы спорт министри Асланбек Хуштов, Зольск районну администрациясыны башчысы Исмаил Докшоков, «Динамоу» башчысыны орунбасары Залим Гаданов алгъышлагандыла, алагъа кыатышханла чемпионатларында да жетишилми болурларын тежегенди.

гёжеф юрешгендиле. Кеслерини аурулукъ категорияларында Локияланы Аслан, Алим Керимов, Хасан Таов, Али Хуранов, Аюк Лалаев, Азамат Машуков, Атир Гергов, Алим Кодзев эм башхала хорлагандыла.

ФЕСТИВАЛЬ

Минги тауда - төрели эришуле

Улуу Хорламы 71-жыллыгына жораланып, Минги тауда 2-8 майда спортну экстремал тюрлюлеринден Red Fox Elbrus Rise VIII атлы төрели халкъла аралы фестиваль болукъду. Аны Red Fox компания КъМР-ни Правительствосуну, Скайранингден халкъла аралы федерацияны, Альпинизмден Россейни бла республиканы федерацияларыны, МЧС-ни, Эльбрус районну администрациясыны бла «Курорт Эльбрус» акционер обществону болушукълары бла бардырыды. Эришулеге Россейден, Испаниядан, Монголиядан, Швейцариядан, Япониядан, Польшадан, Грузиядан, Эквадордан, Кыргыздан, Беларусиядан, Къзахстандан, Германиядан, Бирлешген Арап Эмирлатадан бла Туркменистандан 400-ге жууукъ спортчу кыатышырыкдыла.

Фестиваль ски-альпинизмден команда эришуле бла ачылыккъды. Аны программасына кере, саугъала эки урумда берилдикдиле: «Минги тауу кубогу» эм «Хорламы кубогу». Экинчисинде тау бригадалада кыулукъ этген аскерчиле, РФ-ни Кыоруулануу министрствосуну, Ич аскерлени, ФСБ-ны эм башха кюч структураланы келечилери да сынашырыкдыла. Ызы бла «Вертикальный километр» (2450-3450 м.) атлы эришуу болукъду. Аны чеклеринде скайранингден РФ-ни чемпионаты эм КъМР-ни кубогу кыраллыкдыла. Бир минг бийиклиги болгъан жол биринчи кере Азау таладан «Мир» станицягъа дери 2010 жылда салынган эди, ол дуняда эм бийикге саналады. Андан бери анда эм кыарулу Россейли эм тыш кыраллы спортчула, бир бири рекордлары эм озу, дайым сейрсиндиредиле.

Эм сакъланган эришуу а - Эльбрусу кюнабатыш жанына терк ёрлеу - эки классда ётердик: «Спорт» (Sky Marathon - Mt Elbrus, скайранингден Россейни кубогуу биринчи кезиюу) эм «Классика» (скайранингден республиканы ачыкъ чемпионаты). Мында Европаны эм бийик таууна минерге, ол угъай, аны ючюн саугъа да алырга жангыз да сынамлы спортчулары угъай, хар сойгенни да онгу барды. Аны «Спорт» классына кыатышханла жоларын Азаудан, 2350 метр бийикликден, башларыкдыла. «Любитель» класска киргенге уа - «Бочкаладан», 3780 метрден.

Фестиваль кярда барыучу Red Fox TSL Challenge машиналада учуу бла бошаллыккъды. Анга уа спортчула, судьяла, фестивалны кыураганла барысы да кыатышыучудула.

Кубок

Альпинистле кыяларыбызны жаратхангыла

Тырынаууу шахардан чыкълан жерде кыялагъа ёрлеуден РФ-ни кубогуу ЮФО-да бла СКФО-да кезиюлери бардырылганды. Эришулени Россейни альпинизмден федерациясы, КъМР-ни Спорт министрствосу, Эльбрус районну администрациясы эм Физкультура эм спорт жаны бла комитети кыурагандыла. Кубокга Ставрополь крайдан, Ростов эм Челябинск областыдан, Севастопольдан бла КъМР-ден элиге жууукъ профессионал-альпинист кыатышхандыла. Ала ётген маршрутла кыйынлыкъларына кере талай кыаууну юлешингендиле. Эрчиледе биринчи жерни Ставрополь крайдан Евгений Бойко бла Даниил Мезин хорлагандыла, тиширдула - Челябинскден Агата Мавринская бла Ирина Катерина.

Спортчула, эришулени бардырганла да Эльбрус районда быллай даражалы эришулени кыурау төреге айланганын, Бахсан аузууну кыялары совет кезиюден бери да альпинистлени бла кыялагъа ёрлеучолени жарау этиу базалары болгъанын белгилегендиле.

Алиса ТАРИМ, Эльбрус районну администрациясыны пресс-службасыны башчысы. Суратны ХАДЖИЛАНЫ Жамал алганды.

Полиция

Уручу «Лада-Калинагъа» жан атханды

Россейни МВД-сыны Нальчик шахарда Управлениясыны полициячылары ОМОН-ну кыулукълары бла бирге бардыргъан оператив-излеу ишлени кезиюнде 25-жыллыкъ нартанчы жашны тутхандыла. Ол республиканы ара шахарында бир неча маичинаны урлагъанына ишеклик барды.

Полициячылары шартларына кере, быйыл 10 январьдан 17 февральгъа дери кезиюде ол адам Нальчикде Ленин атлы проспектинде эмда Шортанов атлы орамны арбаларындан юч «Лада-Калина» машинаны урлагъанды. Бузукълу тутулганды, анга уголовный иш ачылганды, деп билдиргендиле бизге ведомстводан.

Бизни корр.

От тюшоу

Кёпле кытхарылгандыла, аслам ырысхы сакъланганды

КъМР-ни От тюшоуге кыажуу кырал службасыны биринчи кварталында ишини эсеплерин чыгъарганды. Жылыны аллындан бери республикада 349 от тюшген кезию болганды, ол а былтырны бу заманы бла тенгешдиргенде, иги да асламды (243). Аланы хатасындан 1,8 миллион сом кыоранч салынганды. От ёчюлтючюле 246 миллион сом багъасы ырысхыны сакълангандыла. Быйыл кыагъалада биреулен ёлгенди, 13-лен а жаралы болгандыла. Республиканы от ёчюлтючюлери 228 адамны кытхаргандыла.

Асламында кыургъакъ кырык, кир-кипчик жанганларыны хатасы жетгенди. Андан сора да, от тюшоуле адам уллу кёллю болгъаны, сакълыкны жорукъларын унутханы бла байламдыла. Дагъыда республиканы от ёчюлтючюлери жоллада авариялагъа юч кере чакырылгандыла. Аланы болушлугуу бла бир адам кытхарылганды.

КъМР-де ГПС-ни пресс-службасы.

ПАЛАХЛЫ САЙТЛА

Къуран ДАИШ-ге кыажууду

Жамауат палата бла Демократияны проблемаларын тинтен фонд терроризмни бла экстремизмни ниетлерин жайгъан мингге жууукъ информация ресур болгъанын ачыкълангандыла. Россейде аланы кёбюсюне кирип кыаргъа он жокъду, кыалгандары бла да адамла «хайырланалмзач» мадарла этиледиле. Бу жаны бла иш кыалай бардырылганыны, «Правый секторну» сайтлары ИГИЛ бла (ала экиси да РФ-де информацияларын кертюзюрге эркиниклери болмаган сайтладыла) бир бири бла байламлыкъланы кыалай жюрютгенленини, быллай интернет-порталла неге кёллендиргенленини юсюнден фондну башчысы Максим Григорьев хабарлаганды.

- Биз жангыз да ИГИЛ (арапча аты - ДАИШ) ниетлерин жайгъан жерлени ачыкълауу бла чекленмейбиз. Кеп болып «Правый сектор» бла байламлыкъ жюрютген социальный сетъде 280 ресурсну табып, прокуратурагъа билдиргенбиз. Ала Россейлиени эмда Украинаны кыбыла-кюнчыгыш жанында жашаган адамланы ёлтюрюрге чакырга эдиле. Аланы болушлукълары бла дагъыда Украинаны жери бла баргъан Россейли фуралагъа чабыуула кыураала эдиле.

- Террористлени пропагандаларыны андан сора не муратлары барды? - Ала жандаурулукъга деген сылтау бла террор ишлени бардырырга ахча жыйдыла. Телеграмны псымола ийиучу бёлюмюнде чачдырыучу

билдириулени таба тургъанбыз. - Ишигиде кыалай чурумлагъа тубеучюносоз?

- Жарысуугъа, интернет-порталла барысы да быллай информацияны тыярга хазыр туююлдуле. Сёз ючюн, башда сагъынылган Telegram алай каналланы кетеригиз деген тилеклибизни эсге алмай кыйганды. Роскомнадзор экстремизмге чакыргъан ресурсланы жабаргъа оную этсе да, ала аны толтурурга ашыкмайдыла.

Юлгоге, бизде социальный сетъде алай ниетлени жайгъан канал жабылгандыкыгъа, анга башха кыралны жеринден кырирге болады. Анда уа Россейни право нызамны сакълануу органларында ишлеген адамланы юслеринден толу информация бериледи, аланы ёлтюрюрге чакырадыла. Алай бизни бу каналны Интернетден ахырысы бла кетериге амалыбыз жокъду. Баям, бу ишни законодательный даражада тамамларгъа керекди.

- Интернетде быллай порталланы уа кыалай табасыз? - Сетълеге кирген кыайсы инсан да бизге терроризм бла байламлы информацияны салгъаны сайты юсюнден билдираллыккъды. Аны кыалай этерге

болушгъа Жамауат палатаны сайтында анылатылынады. Арт жарым жылгъа бизге төрт мингге жууукъ тарыгъуу келгенди.

Андан сора да, экстремизм информацияны терминле, суратла, белгиле бла таныгъан излеу системала бардыла. Аланы болушлукълары бла биз сайтланы тинтебиз эм ишеклик туудургъан порталланы тизмелерин Роскомнадзоргъа, Генпрокуратурагъа эм право нызамны сакълануу башха органлагъа жиберибиз.

- Сайтлагъа чек салгъандан тышында, ДАИШ-ни пропагандасына кыажуу не этеизиз?

- Москваны муфтияты бла бирге ИГИЛ-ни кертиси бла не ниетлери болгъанын ачыкъланган материалла хазырлайбыз. Аладан бири, сёз ючюн, «ДАИШ - исламны жаууду» деген циклиди. Ала Россейли муслиманлагъа деп жарашдырыладыла. Аланы юслери бла биз адамланы террористле кыуранны аятларын бла сураларын бузгандарына туюндоубиз. «Твиттерде» да @rusagainstdaesh атлы энчи блог бардырабыз, материалларыбызны да анда чыгъарабыз.

Владимир ПЕТИН, «Российская газета».

Болумну анылатуу

Тутмакъланы тарыгъычулары, даулары тутмучусуздула

Бу кюнледе Нальчикни следствие изоляторунда уллу кыаугъа болганды. СИЗО-да тутулуп тургъанланы жууукъларыны право сакълануулагъа псымолары Интернетде басмаланганды. Анда айтылганыча, УФСИН-ни кыулукълары терленгенлени праволарына бузукълукъла этгенлери ючюн, ала кыолларында кыан тамырларын кесгендиле. Бир кыаууу адам а шамай тохтаганды.

талаурулукъ, уручулукъ эмда бандализм ючюн терсленедиле. Жууукъ заманда уа мындан ары турлукъ жерлерине ашырылыккъдыла. Кыаугъа ачып, ала анда кеслерини «даражаларын» кётюрюрге юрешгендиле, - дегенди Маржохов.

Ол билдиргенича, СИЗО-да болумну тинтир мурат бла энчи комиссия кыураылганды. Аны кыауууна жамауат организацияланы келечилери, право нызамны сакълануучула да киргендиле. «Ала бизни кыулукъларыбызны терсликлери болмагъанын, тутулуп тургъанланы праволарына бузукълукълары этилмегенленин аланы излемлери законлагъа келишмегенленин тохташдыргандыла. Алай бизни бир терслигибиз барды - бу кыаугъа башланганлай, аны сылтауларын анылатмагъанбыз. Аны ючюн а Интернетде уллу даулашла баргандыла», - дегенди Мухамед Маржохов.

Фатима ТОКОВА.

Газетни келир номери 30 апрельде чыгарыккъды.

Театр

Сахнада - барыбыз да койген чыгъарма

Къурайланы Кыайсы атлы Малкъар кырал драма театр республикада жашаганды эм кыонакъланы В. Жеребцову «Тау артында тал жияйды» деген пьесасына кере салынган спектакльге чакырыды.

Оюн 6 майда Къураал концерт залда кертюзюлюкю (Шогенуцукъ атлы орам, 28). 19.00 сагъатта башланарыккъды.

Соруулары болгъанла бу телефон номерлеге сёлешсинле: 8(8662)44-22-10; 77-34-85; 8 938 691-25-39.

УЧРЕДИТЕЛЪЛЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТГАЛАНЫ Жамал. РЕДАКЦИЈАНЫ: ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нажабат (баш редактору орунбасары) ТЕКУШАНЫ Хауа (баш редактору орунбасары) ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь) МОКЪАЛАНЫ Зухура (культура бёлюмю таматасы) ТИКАЛАНЫ Фатима (жамауат-политика жашау бёлюмю таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА: Редактору приёмный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52. РЕДАКЦИЈАНЫ БЁЛУМЛЕРИ: Жамауат-политика жашау - 42-67-68, 42-24-02. Культура - 42-75-82. Социальный-экономика - 42-66-73, 40-59-18. Жангылкыла эм спорт - 40-39-93, 42-66-71. Окуучула бла байламлыкълар жюрютюу эм реклама - 42-37-94. Энци корреспондент - 42-68-72. Тилманча - 40-28-97. Бухгалтерия - 42-30-87. Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла кыагъат жюрютмейди. Кыол жазмалагъа рецензия этилмейди эм ала артка кыайтарылмайдыла. Газетде басмаланган материалла айтылган оюмла редакцияны оюму бла келишимге болушукълу. Алада айтылган хар зат ючюн Россей Федерацияны Басманы юсюнден законна тийишлиликте материалланы авторлары кеслерни жууаплыдыла. Редакция авторлардан 400 газет тизгинден (машинак бла жазылган 5-6 бет) кепню алмайды. Газет Басманы эм асламлы информацияны эркиниклери кыоруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чо июнда регистрация этилгенди. Регистрация номер—Н—0066. Индекс - 51532

Газетни басмагъа КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла кырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди. Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33. Газетлени ислерине тапдыруу ючюн КъМР-ни почта сызыны федеральный Управлениясы жууаплыды. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10. Газетлени розницагъа сатуу ючюн КъМР-ни «Роспечать» акционер обществосу жууаплыды. Телефон: 42-69-34.

Номерге графикте кере 19.00 сагъатда кыол салынады. 20.00 сагъатда кыол салынганды. ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГАНЛА: Жангоразланы Нажабат - дежурный редактор; Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретары орунбасары; Зезаланы Лида - (1,2-чи бетле), Бийчеккуланы Жаннета - (3,4 - чо бетле) - корректорла. Тиражы 2050 экз. Заказ № 561. Багъасы 10 сомду.

РЕДАКЦИЈАНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЪНИ АДРЕСИ: 360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5. электрон почта: elbor_50@mail.ru